

Державна податкова служба України
Головне управління ДПС
у Тернопільській області

Подання звітності у разі смерті засновника юрособи, який був єдиною відповідальною особою підприємства

Підготовлено до друку
ГУ ДПС у Тернопільській області
лютий – 2025, наклад 50 прим.

Відповідно до п. 43 частини другої ст. 9 Закону України від 15 травня 2003 року № 755-IV «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань» в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань (далі – ЄДР) містяться, зокрема, відомості про смерть засновника (учасника) юридичної особи, визнання його безвісно відсутнім чи оголошення померлим, відомості про смерть керівника юридичної особи та особи, яка може вчиняти дії від імені юридичної особи.

Статтею 1216 Цивільного кодексу України від 16 січня 2003 року № 435-IV (далі – ЦКУ) встановлено, що спадкуванням є перехід прав та обов'язків (спадщини) від фізичної особи, яка померла (спадкодавця), до інших осіб (спадкоємців).

До складу спадщини входять усі права та обов'язки, що належали спадкодавцеві на момент відкриття спадщини і не припинилися внаслідок його смерті (ст. 1218 ЦКУ).

Згідно з частиною першою ст. 1220 ЦКУ спадщина відкривається внаслідок смерті особи або оголошення її померлою.

Частиною першою ст. 1285 ЦКУ визначено, що, якщо у складі спадщини є майно, яке потребує утримання, догляду, вчинення інших фактичних чи юридичних дій для підтримання його в належному стані, нотаріус, а в населених пунктах, де немає нотаріуса, – відповідний орган місцевого самоврядування, при відсутності спадкоємців або виконавця заповіту укладають договір на управління спадщиною з іншою особою.

При відсутності спадкоємців або виконавця заповіту особою, яка управляє спадщиною, до складу якої входить земельна ділянка, є сільська, селищна, міська рада за місцезнаходженням такої земельної ділянки.

Особа, яка управляє спадщиною, має право на вчинення будь-яких необхідних дій, спрямованих на збереження спадщини до з'явлення спадкоємців або до прийняття спадщини (частина друга ст. 1285 ЦКУ). Слід зазначити, що у договорі управління спадщиною на особу, яка управляє спадщиною, можна покласти обов'язки, які повинен виконувати директор підприємства.

Згідно з п.п. 10.1 п. 10 глави 9 розд. II Порядку вчинення нотаріальних дій нотаріусами України, затвердженого наказом Міністерства юстиції України від 22.02.2012 № 296/5 (далі – Порядок № 296/5), у разі надходження до нотаріуса за місцем відкриття спадщини заяви про прийняття спадщини нотаріус повідомляє особу, з якою укладений договір на управління спадщиною, про припинення дії договору.

При відсутності спадкоємців за законом і за заповітом, усунення їх від права на спадкування, неприйняття спадщини ніким із спадкоємців, а також відмови від її прийняття укладений договір на управління спадщиною діє до ухвалення судом рішення про визнання спадщини відумерлою (п.п. 10.2 п. 10 глави 9 розд. II Порядку № 296/5).

Відповідно до абзацу першого частини першої ст. 1277 ЦКУ у разі відсутності спадкоємців за заповітом і за законом, усунення їх від права на спадкування, неприйняття ними спадщини, а також відмови від її прийняття орган місцевого самоврядування за місцезнаходженням нерухомого майна, а за відсутності нерухомого майна – місцезнаходженням основної частини рухомого майна зобов'язаний подати до суду заяву про визнання спадщини відумерлою.

Спадщина, визнана судом від умерлого, переходить у власність територіальної громади за місцезнаходженням нерухомого майна, а за відсутності нерухомого майна – місцезнаходженням основної частини рухомого майна (частина друга ст. 1277 ЦКУ).

Статтею 47 Податкового кодексу України (далі – ПКУ) визначено, що відповідальність за неподання, порушення порядку заповнення документів податкової звітності, порушення строків їх подання контролюючим органам, недостовірність інформації, наведеної у зазначених документах, несуть, зокрема, юридичні особи, резиденти або нерезидент України, які відповідно до ПКУ визначені платниками податків, а також їх посадові особи.

Отже, у разі смерті єдиного засновника юридичної особи, який одночасно був відповідальною особою (директор/бухгалтер) за подання податкової звітності, відповідальним за своєчасність подання звітності такої юридичної особи буде спадкоємець, який заявив своє право на спадщину (до складу якої, зокрема, входять корпоративні права юридичної особи).

Якщо укладено договір на управління спадщиною, то відповідальним за подання звітності до контролюючого органу буде особа, яка управляє спадщиною, до подання заяви про прийняття спадщини спадкоємцями або до ухвалення судом рішення про визнання спадщини відумерлою.

Якщо у встановлені законодавством строки ніхто не заявив про своє право на спадщину (до складу якої, зокрема, входять корпоративні права юридичної особи) як спадкоємець та договір на управління спадщиною не укладався, звітність до контролюючого органу не подається. З моменту набрання законної сили рішенням суду про визнання спадщини відумерлою всі права та обов'язки такого підприємства (в тому числі подання звітності) перейдуть до територіальної громади за місцезнаходженням нерухомого майна, а за відсутності нерухомого майна – місцезнаходженням основної частини рухомого майна, яка буде відповідати за своєчасність подання звітності такої юридичної особи.

Гарячі лінії ГУ ДПС у Тернопільській області: <https://tr.tax.gov.ua/anonsi-ark/30680.html>

Мобільний застосунок «Моя податкова»

Android <https://play.google.com/store/apps/details?id=my.tax.gov.ua>

iOS <https://t1p.de/lgu5a>

Для оперативної комунікації з інститутами громадянського суспільства в органах ДПС діє комунікаційна податкова платформа:

tr.ikc@tax.gov.ua